KOM UD OG LÆR!

Forløb 07
HISTORIE
4-6 klasse

- historier om Hedensted

KEND DIN
LANDSBY

Et forløb, der nemt kan tilpasses andre landsbyer.
Eleverne går tilbage i tiden, når de gruppevis undersøger deres landsbys udvikling.

Sporene efter fortiden
En gammel gård, en lukket butik, et underligt stednavn, en rundhøj – rundt om i landsbyen findes spor, der peger på livet i fortiden.

Opsøgende journalistik
Eleverne banker på og får en snak med de lokale beboere. Her er der ofte hjælp at hente, når der skal styr på den senere historie fra dengang ”mor var dreng”.

Byvandring og tidslinje
Forløbet giver eleverne et andet syn på deres by. Byens udvikling præsenteres på en byvandring, hvor grupperne fortæller, hvad de har fundet. Til slut laves en tidslinje med alle fortællingerne sat i kronologisk orden.

Forord:

Hæftet beskriver et forløb, hvor eleverne dykker ned i et stykke spændende lokalhistorie nær ved jeres skole. Forløbet skal ses som et forslag, der kan rettes til efter lokale forhold og klassens behov.

Udgangspunktet er nærområdet ved jeres skole i Hedensted Kommune, med det særpræg, der findes lige på jeres sted. Der fokuseres på den lokale historie, men fra det nære kigger vi også ud i Danmark og den store verden.

Eleverne kommer til at arbejde med helt lokalt stof og får hermed en bedre indsigt i deres lokalområde. Det gør arbejdet nærværende, og ofte kan eleverne supplere med viden hentet fra familie og bekendte.

Forløbet er et ud af mange KOM UD OG LÆR! - tilbud fra Glud Museum, hvor undervisningen flyttes ud i nærområdet med hjælp fra museets kultur- og naturvejleder.

En uundværlig samarbejdspartner er lokalarkiverne og lokale beboere, hvor vi henter guld i form af lokalhistorisk viden og de mange gode historier, der findes i gemmerne.

Det kan også være en god idé at besøge et af museerne. Her kan man få en spændende dag med aktiviteter og mulighed for at komme tæt på livet, som det var i gamle dage.

Hvis I har idéer til ændringer og forbedringer, så sig endelig til, så vi kan få gjort hæfterne så anvendelige som muligt.

Kontakt: Glud Museum, Jens Kjær
Tlf. 42 67 43 13 – E-mail: jk@gludmuseum.dk

Indhold:

Forord	2
Planlægningsmøde	3
Læringsmål	3
Timeforbrug	3
Elevernes forberedelse	2
Ud på research	5
Byvandring	6
Baggrundsmateriale	7
Brug museerne	8

Planlægningsmøde:

Glud Museum hjælper gerne med at planlægge og gennemføre et forløb ved jeres skole. Kontakt derfor museets kultur- og naturvejleder i god tid, så I kan få aftalt et planlægningsmøde og datoer for forløbet.

På planlægningsmødet rettes forløbet til, så det passer til klassens behov og mulighederne i skolens nærområde.

Læringsmål fastsættes og forløbet tilrettes i forhold til det.

Der afstemmes forventninger og aftales fordeling af opgaver.

Museet kan bl.a. hjælpe med:

Kontakt og aftaler med lokalarkiv.
Kontakt til lokale borgere, der kan hjælpe.
Baggrundsmateriale (relevante bøger, artikler, historie til forberedelse, kort mv.).
Gennemføre tur og aktiviteter.
Evt. museumsbesøg.

Læringsmål:

Læringsmål aftales med læreren. Forløbet kan som eksempel lægge mere eller mindre vægt på brug af IT.

Læringsmål for Historie:

- Du kan fortælle om Hedensted i oldtiden, middelalderen, andelstiden og nutiden.
- Du har kendskab til det lokalhistoriske arkiv.
- Du kender kilder til lokalhistorien – bøger, avisartikler.

Læringsmål for IT:

- Du kan finde digitale kort på kommunens hjemmeside og kopiere udsnit af kort og luftfotos
- Du kan skanne gamle billeder og printe dem ud..

Timeforbrug:

Planlægnings-møde	Elevernes forberedelse	På research og i klassen	Byvandring	Evaluering
2 timer	2 timer	6 timer	4 timer	1 timer

Timerne kan samles på temadage eller fordeles over flere uger.

Elevernes forberedelse:

Introduktion

Klassen får besøg af K/N-vejlederen fra Glud Museum, der fortæller om forløbet.

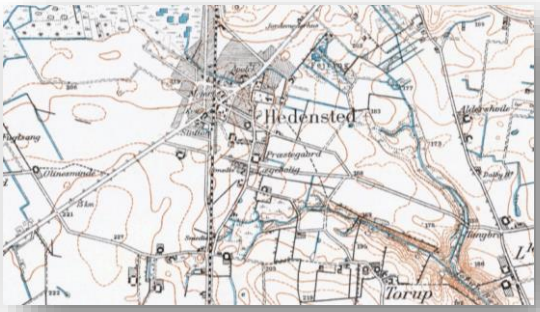

Vi ser på udviklingen gennem tiden via gamle kort og luftfotos: Fund og fortidsminder – Gårdene i den gamle landsby – så kom jernbanen – stationsbyens udvikling – parcelhuse – landevej – motorvej – industri – city center – skolen vokser – center by/rådhus.

Gruppearbejde

Eleverne deles i grupper á ca. 3, der hver skal finde historier fra:

Oldtid/middelalder (1 gruppe) – Den gamle landsby (2 grupper) – Stationsbyen (4 grupper) – Nutid (1 gruppe).

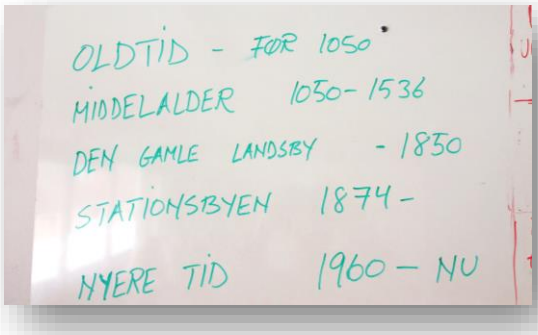

Eleverne får et ark med adresse og en kort historie til hvert sted. Historien er ikke up to date, så der mangler oplysninger om den seneste udvikling.

Grupperne finder et sted, hvor de kan sidde og læse teksten højt for hinanden.
En fra gruppen genfortæller historien/opgaven for de andre, indtil alle nogenlunde kan huske den – uden at læse op.

Ud på research:

Klasserne samles udenfor og grupperne sendes i byen – ud til deres sted. De skal selv finde stedet. I dette forløb deltog 4 klasser, der i alt besøgte 30 steder.

Eleverne får et gammelt billede af stedet de medbringer på turen.

Grupperne skal forsøge at finde stedets nyere historie. De kan f.eks. opsøge dem, der bor der nu, naboer, evt. familie, der kender til Hedensteds historie o. lign.

Research på egen hånd

Blandt de lokale beboere er der som regel nogen, der kender noget til byens historie. Men hvor findes de?

Eleverne sendes ud på egen hånd for at lede efter personlige kilder.
Det giver som regel nogle sjove oplevelser.

Tilbage på skolen

Eleverne forbereder en vandretur, der går rundt til deres steder. På vandreturen skal hver gruppe fortælle om deres sted for de andre i klassen.

Grupperne kan nu hver for sig træne i at fortælle deres historie inkl. ny viden til et kamera.

Byvandring:

Dagen hvor eleverne skal fortælle om deres steder starter med en fælles introduktion. Herefter en sjov udendørs leg, så alle er klar.

På turen bevæger man sig klassevis gennem de fire tidsepoker:

1. Oldtid/Middelalder, 2. Den gamle landsby,
3. Stationsbyen, 4. Nutiden.

Før hver tidsepoke er der en generel introduktion ved læreren.

Eleverne fortæller om deres sted og har medbragt gamle billeder, der viser, hvordan her så ud tidligere. Deres fortællinger optages på video.

Halvvejs gennem turen er der spisepause – et lille hvil - og en fælles leg.

Tidslinje

Som afslutning på dagens byvandring danner eleverne en tidslinje med deres steder placeres i den rette kronologi .

Hvis afstanden mellem dem er et skridt for hver 100 år, så er der ca. 1 skridt fra nutiden til stationsbyen, 3 skridt til den gamle landsby, 8 skridt til Middelalderen og 60 skridt til Stenalderen.

Videofortællinger

Elevernes videofortællinger uploades til skolens youtube kanal eller skoletube.
Eleverne laver QR-koder, der viser hen til videoerne og QR-koderne sættes op på et stort, tegnet kort over Hedensted by .
Kortet (kortene) hænges op på skolen (det nye bibliotek?).

Baggrundsmateriale:

Lokalarkivet – i den gamle stationsbygning i Løsning
Jacob Jacobsen: Hedensted og St. Dalby sognes historie, 1937
Hedensted.dk – søg efter digitale kort
Kenddinlandsby.dk – søg efter stederne
Trap 5: Hedensted Sogn
Hedensteds historiske udvikling - med særlig vægt på den del af udviklingen, der har haft betydning for Hedensted bymidte. PDF.
Spredte glimt fra Hedensted Kommune, Jenny Madsen

På museum:

Hjortsvang Museum

Museerne i kommunen har meget at byde på og de vil gerne have besøg af skoleelever.

Med temaet Historier om Hedensted vil der være meget at hente på museerne, der har forskellige vinkler på landsbyernes historie.

Glud Museum

En fantastisk samling smukke gamle huse og gårde, der fortæller om livet i østjyske landsbyer.
Museet har en skoletjeneste med aktiviteter for eleverne og en udfarende kultur- og naturvejleder.
Se mere på: gludmuseum.dk

Hjortsvang Museum

Her er masser at kigge på – store og små maskiner, gamle redskaber og huse indrettet som i gamle dage.
Museet tilbyder gratis skoletjeneste med besøg på typisk 1½-2 timer – evt. op til 4 timer.
Se mere på: hjortsvangmuseum.dk

Mindestuen i Gl. Sole

Her åbnes dørene efter aftale til en skolestue, der ser ud som for 100 år siden. Den gamle privatskole fortæller også historien om "De stærke jyder" – en religiøs bevægelse, der blev udbredt her på egnen.
Se mere på: destærkejydersskole-mindestuen.dk

Juelsminde Havnemuseum

Fortæller fiskernes historie og historien om havnen og færgehavnen.
Se mere på: havnemuseum.dk

Uldum Mølle

Den fine gamle mølle maler stadig og er rammen om et møllemuseum og en udstilling, der viser udsnit af livet i og omkring det store Uldum Kær.
I kan selv male mel og se mølleren arbejde.
Se mere på: uldummolle.dk

Danmarks Ferguson Museum

Her er der traktorer og andre landbrugsmaskiner i lange baner. Man må selv gå rundt og kigge i verdens største samling af Ferguson traktorer.
Se mere på: fergusonmuseum.dk